

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

38 de Lictoribus, & Carnificibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

namque Heroftratus, & id notum nomen, vt auctor Strabo lib. 14. Domitiano mortuo iussit senatus clypeos. & imagines coram detrahi, & ibidem solo affigi: nouissime eradendos, vbi que titulos, abolendamque omnem memoriam decernens, *Sueton. in Domini. c. fin.* In iure generaliter, quorum damnatur memoria, eorum crimen morte non intercidit, *l. 2. de testam. manum. li. 7. C. tit. 2.* cuius generis plures species sunt, *vide, in l. ex iudiciorum publicorum, de accusat. P. sancta glo.* Plutarchus alicubi ait legem existare apud Græcos, per quam iuberetur libros scelestorum hominum, etiam bonos et medio tolli, vt auctorum memoria deleteretur, *Meminit Ficinus, annota. in Cratulum Plato. vt & de libris & memoria hereticorum rescripserunt Cæsares. leg. da- 4 mato. 6. de heret. lib. 1. C. tit. 8.* ¶ Noua ¶ pœna & inusitata ob criminis detestationem iussit & Constantinus Cæsar lenoni, qui per suavitati raptori consentire, liquido plumbo meatus oris claudi, *l. 1. de ra. 10. virg. gl. in C. Theodos. Meminit etiam pœnæ, ac existenti- 5 tis in vsu Horatius, lib. 1. Carmin. Ode. 35.*

Nec seuerus

Vncus adest, liquidumque plumbum.

5 ¶ Apud ¶ Germanos Moguntia lex patria & probrosa pœnam acerimam inter illos statuit, cogi viuum canem humeris per vrbem Wormaciam, vel aliam ferre, vtraque manu prioribus canis pedibus apprehensis, *Henricus Pantaleon, in Protopo- 6 gra. part. 2. in F. ederico Barbarossa.* ¶ In legibus ¶ Nauticis, in legi. Rhodien. lege 3. pro furto nauæ est pœna *ἑλασθήριον*, cum quis multoties subleuatus posteriori parte corporis ad malum nauis, vel aliud lignum adigitur. Forsan & *ἑλασθήριον* dici poterit genus supplicii, quod nostris dicitur, *L'estrade.* ¶ Apud ¶ nau- 7 tas etiam Oceani Germanici, *ἑλασθήριον* frequens. Vt & illis aliud tormentum familiare, dictum *εὐρέλιον* nauticum videlicet instrumentum ligneum cuius labris const. inguntur, seruus pœnæ vide- 8 pingenda naue adactis cuneis ligneis. Et ita Ecclesiasticus accipit, *cap. 33. οὐκ ἔστιν κληῖρον ἐρεβλάκειν βάσινοι*, id est, seruo maleuolo tormenta, & compedes. ¶ Et ¶ pro prælo accipitur. Est & *ἑλασθω- 9 τισμός*, hodie quoque frequens Tholose, in blasphemis puniendis, dum cauca inclusi sæpius aquæ immerguntur: vt apud nau- 10 tas, cū qui funi alligatus in mare proicitur, & subtus nauim rap- 11 tatus, atque sublatu denuo submergitur.

De Licetoribus, & Carnificibus.

Cap. 38.

- 1 Licetorum materia vbi tractetur. Et quis eorum fasces primus inuenierit. Aleba quid, eod.
- 2 Licetori quot suberant milites. Bourreau Gallis. vnde ducenda dictio eod.
- 3 Principi adstantes necabant ex iussu regis hominum.
- 4 Carnificis officium subibant olim accusatores.
- 5 Carnificis officium maxime vile.
- 6 An hoc non carnificem cogat iudex aliquem exsequi. Carnifices cur exosi eod.
- 7 Carnifex non debet impediri a populo, quominus exsequatur officium.

¶ Vanius ¶ de licetoribus dixerimus in personis administris iudicum & infra etiam aliqua, *libr. 31. cap. 28.* tamen pauca hic etiam subiiciemus alia. Fasces duodecim primos Iarus dedit in Olympo Etruria: ad continendas recentes colonias in aureo officio: & ad terrendos & castigandos malos vt ait Fabius Pictor, *libr. de aureo sculo.* Aleba fasces hi ab eo dicti, & per contractionem albanam teste D. Hieronymo, Al, significat mixtionem, Eba, vero acetium rerum & virgarum. Innuit hoc Ouidius in Fast. dum ait, hanc alebam dedisse Ianū Cranæ amasæ, in præm- 12 mium virginitatis cum iure cardinis.

Ius pro concubitu nostro tibi cardinis esto,

Hoc pretium posita virginitatis habe.

Sic factus virgam, qua styges pellere possit.

A foribus noxas (hac erat Aleba) dedit.

2 ¶ Licetori ¶ vnicique aderant, & suberant adolescentes ingenui & armati 24, vt ait Cato, *in fragmen. de originib.* Vnde & ita erant sub 12 licetoribus prætoriani milites trecenti: quoru ¶ princeps dicebatur Etrusca lingua, *Barrakel*, id est, licetor, percussor: illud certe a verbo Hebræo *בָּרַק* fulminauit, percussit. Vnde & D. Hieronymus Barate regem percussorem interpretatur. Et in-

de nõ dubito Tholose *Borrel*, & in Gallia *Bourreau*, dici licetorem & Carnificem. Compertum etiam est, principes sæpe vindictam & executionem pœnæ commississe iuuenibus qui sibi adhibebat. ¶ Sic ¶ Saul iussit emissariis suis, qui circumdabant eum, *coner- 1 timini & interficite sacerdotes domini: eo quod Dauidem fugientem recepissent: quo tempore tamen noluerunt serui regis extendere manus suas ad sacerdotes Domini, præterquã Doech Iduum, cui Saul iussit quoque, 1. Reg. c. 22.* Et rursum de Dauide pro eo, qui occide- 2 rat Saulem, dictum, *vocauit vnum de pueris suis. & ait, accedens vr- 3 rue in eum, qui percussit illum, & mortuus est, 2. Reg. c. 1.* Idem Dauid præcepit pueris suis, & occiderunt Rechab, & Banaa, prin- 4 cipes latronum, quod occidissent proditorie filium Saulis mi- 5 phiboseth super lectum suum, *2. Reg. 4.* Mifit & Salomon ma- 6 num Banaia filii Iocadia, qui interfecit Adomam, *3. Reg. c. 1.* Et per eundem quoque iussit occidi Semei, eod. Quem putant re- 7 ges Perfarum interfecissent: zona comprehensum apparitoribus regis interficiendum tradunt, vt Charidemus a Datio illis 8 datus iniuste puniendum, *Diod. Sic. lib. 19. hist. in 3 anno. Alex.*

¶ Olim ¶ qui accusabant reos, ipsi quoque lapidabant, vt ex 4 sententia Domini de accusatione adulteræ notatur ibi, *Quis vs- 5 strum sine peccato est, &c. D. Ioan. Euang. c. 8.* ¶ Hodie ¶ carnificis ¶ & licetoris munus maxime vile, quantumvis necessarium, equum deputantur, qui morte digni sunt ob scelera. Quamobrem & tradunt interpretes, eo deficiente, qui supplicia vitima deman- 6 det executioni, pluribus captis reis pœnæ corporalis, posse iudicem vnum illorum ea lege absolueret, & liberum relinquere, vt aliis supplicium inferat: potestque iudex aliquem ita conde- 7 mnare, vt sit carnifex ciuitatis, vel pœnis exsequendis deputetur ad tempus, vel in perpetuum, *Bar. in l. 2. de pub. iud. per l. au. dam- 8 num, §. in calcarium cum seq. & l. capitalium. de pen. in P.* Atque si in perpetuum ad hoc officium damnatur, seruus pœnæ vide- 9 tur. ¶ Quod ¶ si ex aliis, quam reis criminum velit iudex ad hoc officium cogere, vix potest: & si capiat aliquem seruum, vel vilissi- 10 mum mendicantem pro exsequenda iustitiæ pœnæ, debet illi fol- 11 uere aureos quinque pro mercede, *Paris, de P. iure. in suo tracta. de 12 Syndico, in ver. manusolus.* Sunt enim exosi vel natura ipsa huma- 13 na huiusmodi homines, qui exequuntur mortis etiam meritæ supplicium: vt pote communis sanguinis natura condolente hu- 14 mano interitu alterius, *l. vt vim. de iust. & iure.* vt plebs refugit destruetoris naturæ similis confortium, locumque vbi sit funestum arbitratur. Vt Cicero funestari concionem licetoris seu 15 carnificis interuentu dicat, *Cic. pro Rabirio.* ¶ Atque ¶ leui de causa qualibet insurgendi in licetores arripit occasiones. Quare ¶ sapienter Carolus Quintus Imperator, in constitutione de capi- 16 talibus iudiciis, cauit in hunc modum artic. 97. *fractio post semen- 17 tiam definitiuam bacillo iudicis, cumque licetor renus ad locum sup- 18 plicii trahit. prætor palam ac publice exclamari denuntiarique adeo- 19 que magistratus atque potestatis nomine sub capitali pœna iuberi fa- 20 ciat, licetorem nulla ex parte remorari aut impediri, etiamsi casus in- 21 uentus fuerit, nullas illi violentas manus iniici.* Qua sanctione ob- 22 uiam itum est temeritati populi, qui sæpe antea Saxonie licetorem, qui primo lectu a nece aberraret, saxis telisque petebat, vt in carnificina plerumque obrueret. Et ex Lubeci historia refert Iustinus Goblerus, vno die quinque licetores in carnificina a populo obrutos. Statuerunt & Arcadius & Honorius Cæsares non licere alicui, nec etiam monachis aut clericis, damnatos supplicio e manibus licetorum eripere, aut pergentes ad supplicium retinere, aut defendere datis mādatis iudicibus, ne id fieri permit- 23 tant, alioquin permittentibus, vel non vindicantibus pœna triginta lib. aurum, vel capitalis indicta. Reliqua tamen licentia cuique pro damnato appellandi, addidit 7. *Cide episcop. and. leg. 24 add. elos 19. de appella. lib. 7. C. tit. 62.* Male enim res haberetis auctoritate publica contempta, nocentes publico supplicio eriperentur, vt innuit in alia specie, *l. si. de malef. & Math. ca. cum 25 contra iussum sit.* exempli causa palam omnibus supplicii spectaculum proponi, vt recte etiam apud omnes fere gentes, publica supplicia non fiant, nisi prius conuocato signo aliquo publico populo sicut apud nos tuba præcinit: apud Barros & in Australia pulsatur campana publicorum negotiorum, & conuocando populo destinata. Mos etiam Romanis præseis seruatus, vt liquet ex Cornelio Tacito, *libr. 2. annalium*, dum sic ait, *In P. Martium 26 consules extra portam exquisitam, cum classicum canere iussissent, more præseis aduertere Classicum ibi pro tuba dixit, vt etiam apud 27 Ciceronem exponit Q. Afconius.*

